

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 1000.—; pentru particular Lei 500.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 400.—; Abonament de sprijin Lei 2000.—, în străinătate Lei 2000.—. Taxa pentru inserțiunile de fiecare cm. Lei 10.—

Exemplarul 20.— Lei

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu**

SUMARUL: Ion Opreș: † Vasile Vlaicu. — * La începutul anului al 50-lea. — Dumitru D. Periș: Aspecte economice și financiare sovietice. — S'au înființat „Cărți de clienți” pentru instituțiile bancare. — Dela „Solidaritatea”: Legea pentru sancționarea evaziunilor fiscale. — Art. 20 din legea monetară. — Transformarea unei societăți anonime, în bancă populară. — Recensământul. — Note.

† Vasile Vlaicu

La 1 Ianuarie 1948, societatea de asigurare „Prima Ardeleană” arborează drapelul negru.

Un telefon dela Cluj, aduce trista veste a morții directorului Vasile Vlaicu.

Știam că e grav bolnav și cu toate acestea, a doua zi văzând steagul de doliu, numai la el nu m'am gândit.

Când a plecat din Sibiu, cu secția Vieață și Matematici, la Cluj, în Iulie a. t., a fost atât de fericit și se credea deplin sănătos și viguros, încât era convins că cel puțin încă 10 ani, va mai putea face serviciu activ, cu puterea de muncă, priceperea și voința, cari l-au caracterizat toată viața. Il cunoșteam hotărât în toate acțiunile, pe cari le iniția și le ducea la capăt totdeauna, îl știam atât de ocupat cu biroul și cu multiplele preocupări științifice, încât nu mi-am putut închipui că moartea îl va putea găsi un singur moment liber, ca să-l poată tura.

Pentru directorul Vasile Vlaicu „valoarea timpului se apreciază în raport cu activitatea omului”, iar timpul liber rezervat în general pentru distracții recreatoare, regeneratoare, regretatul nostru coleg nu l-a risipit, ci l-a folosit în mod matematic, pentru lucrări practice sau spirituale de interes general.

În activitatea sa zilnică, bazată pe calculații aritmetice, niciodată nu și-a rezervat un timp liber pentru odihnă. Din acest motiv îmi spunea, în vara trecută, constatarea veche a soției sale: „Când e la birou, nu-i acasă; iar când vine acasă, e tot la birou”.

Nu mă așteptam să ne părăsească atât de repede iubitul coleg și director, deoarece el nu credea în moarte. E demn de amintit aci și acum, că mai înainte cu câțiva ani a primit pe lângă înștiințarea oficială și Brevetul decorației post-mortem pentru cpt. A. Vlaicu, fiul său, căzut pe câmpul de luptă.

Cu toate dovezile scrise regretatul director al Primei Ardelene, nu a vrut să creadă în moartea fiului său. Cei apropiați lui știu foarte bine, cum era de convins că fiul lui trăește și într'o bună zi se va întoarce acasă. Au trecut câțiva ani până ce într'o zi directorul Vasile Vlaicu primește știre dela fiul său, care s'a întors sănătos și voinic cu eroica Divizie de voluntari „Tudor Vladimirescu”. — Faptul acesta constituie un mare triumf al răposatului, care a învins moartea fiului său, fără însă a-i putea rezista, atunci când el însuși a fost pus la grea

încercare de neașteptată și necruțătoarea boală ce l-a cuprins.

Acum, la moartea lui prea timpurie, se cuvine să-i închinăm câteva cuvinte, aceluia care și-a făcut din muncă un ideal.

Vasile Vlaicu s'a născut în Brașov la 17 Noemvrie 1885, din părinți săraci.

După terminarea școlii primare a trecut la Liceul Român A. Șaguna, pe care l-a terminat în 1904, ca întâiul premiant, în toate clasele. A fost și cel mai bun gimnastic din liceu.

Părinții lui fiind foarte săraci, cu copii mulți, n'au avut mijloace materiale pentru susținerea la liceu. S'a susținut însă singur din meditații și prin confecționarea de caiete și legarea de cărți la o librărie locală.

În 1908 termină Facultatea de Științe a Universității din Budapesta. Aci s'a susținut mai mult singur, — dela Biserica Sf. Nicolae din Brașov a avut o mică bursă.

A terminat și Facultatea de drept din Cluj, iar în prezent era înscris în anul ultim la Academia Teologică din Cluj.

Acestea toate dovedesc pasiunea, ce o avea regretatul pentru problemele de știință în general, dar și puterea lui de muncă și voința extraordinară, de care a dat dovadă în toată viața sa.

Iată câteva date din cariera sa de actuar și matematician :

Asigurazzioni Generali, Budapesta 1910—1913; șef de secție și matematic al Băncii Generale de Asigurare din Sibiu, 1913—1918; șef de serviciu la Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, 1918—1920; șef de serviciu la Banca Agrară S. A., Cluj, 1920—1922; director la Prima Ardeleană, soc. de asig. generale Cluj, 1923—1928, 1941—1947; director al Biroului Central de Grindină al Societăților de Asigurare din România 1929—1933; secretarul Asociației „Astra”, Secția Social-Economică, Cluj; prof. suplinitor de Stenografie, Cluj, 1934—1940.

În cursul vieții sale a luat parte la Conferința Economică din Roma, 1922, ca expert tehnic al Delegației române; apoi a fost secretarul „Solidarității”; director și redactor al „Revistei Economice”, după primul război mondial; membru al Consiliului General al Asociației Băncilor Române, București; membru al Sindicatului Ziariștilor Ardeleni; membru al Asociației Economiștilor Români, București;

membru al Corpului Actuarilor Autorizați, București; a ținut numeroase cursuri de Stenografie, începând din 1919—1941, predând sistemul propriu.

Pe teren publicistic primele articole le-a publicat în „Gazeta Transilvaniei” la Brașov, 1904. A continuat la „Lupta” și „Poporul Român” în Budapesta, apoi la „Revista Economică” și „Telegraful Român” în Sibiu, la „Cultura Poporului” din Cluj, „Cronica Financiară”, revista funcționarilor superiori dela Ministerul de Finanțe, București, ziarul „Națiunea” din Cluj, diferite ziare din Capitală, „Revista Teologică” Cluj, etc.

A publicat în editura „Solidarității” : O nouă orientare în economia națională, 1923; Nevoile de credit ale comercianților, meseriașilor și industriașilor români, 1923. Apoi, în materie de asigurări : Instrucțiuni speciale pentru achizitori, Sibiu 1914; Experiențele mele în cursul campaniei de grindină din Ardeal și Banat, 1928; Zonele grindinoase din Nord-Vestul României, 1928—1929, în anuarul Asociației pentru Știința Asigurărilor; Contul „Agentii” sub regimul noii legi a asigurărilor București, 1931; Consecințele declarațiunilor inexacte și ale reficențelor asiguratului, în anuarul Asoc. pentru Știința Asigurărilor.

În editură proprie a tipărit; Colecția exercițiilor și stenogramelor din Cursul Complet de Stenografie, Sibiu 1920; Curs Complet de Stenografie Românească (două ediții), Cluj 1920; Indicator de Cariere și Profesii, Cluj 1933; Colecția de Abreviațiuni stenografice, Cluj 1937.

Avea în pregătire pentru editare un Curs Complet de Stenografie Românească, ediția III-a revăzută, împreună cu toate abreviațiunile stenografice uzuale; un volum cu peste 60 poezii originale și numeroase traduceri.

În afară de lucrările de mai sus a elaborat numeroase Calculațiuni actuariale pentru Fondul de Pensie al diferitelor întreprinderi particulare.

Înainte de a încheia amintesc amănuntul că Vasile Vlaicu a fost stenograful marelui Adunări dela 1 Decemvrie 1918, dela Alba Iulia.

Vieța și activitatea lui Vasile Vlaicu constituie un exemplu de urmat pentru generațiile de azi și de mâine.

Cei cari l-am cunoscut și iubit, îi vom păstra amintirea neștersă.

Ion Opreș.

La începutul anului al 50-lea

Cu numărul de față „*Revista Economică*“ intră în al 50-lea an al existenței sale.

Este, după cunoștințele noastre, unicul caz în istoria publicisticii române de ordin financiar-economic, când o revistă de asemenea natură poate înregistra la activul său o serie de 49 volume, la care urmează să fie adăugat, în cursul anului 1948, și cel de al 50-lea volum.

Această perseverență și tenacitate pilduitoare apare, incontestabil, ca una din însușirile transilvane fundamentale în oricare domeniu de activitate publică, nu numai pe tărâmul ziariștii românești. O inițiativă pornită din centre culturale de valoarea Brașovului, Sibiului, Clujului, Aradului, Blajului, Oradiei, sau Caransebeșului poate avea, în majoritatea cazurilor, numeroase șanse atât de înfăptuire, cât și de dăinuire nu numai câțiva ani, ci decenii întregi.

Ar fi de ajuns a se aminti, în privința aceasta, vechimea de multe decenii a unor organe de publicitate ca *Biserica și Școala* dela Arad, *Unirea* dela Blaj, *Foaia Diecezană* dela Caransebeș, *Renașterea* dela Cluj, *Legea Românească* dela Oradea sau *Revista Teologică* dela Sibiu, fără a mai stăruși asupra celor mai vechi ziare din tot cuprinsul Patriei întregite: *Gazeta Transilvaniei* cu vechime de 110 ani, *Telegraful Român*, cu vechime de 97 de ani și revista *Transilvania* — organul „Astrei“ — care ar avea acum o vechime de peste trei sferturi de veac (78 de ani).

* * *

Cine-și va lua osteneala să răsfoiască cele 49 de volume ale „*Revistei Economice*“, se va putea convinge de importanța, varietatea și utilitatea remarcabilă a problemelor de ordin economic-financiar, juridic, istoric, administrativ și social-cultural, pe care au înțeles devotații ei redactori și colaboratori să le desbată, cu pricepere și competență, în cuprinsul nenumăratelor studii, articole, corespondențe, note și recenzii tipărite în coloanele atât de bogate în tot felul de sugestii și îndrumări, împărtășite cu dărnice lectorilor și abonaților ei.

Numărul acestora din urmă nu a fost niciodată prea mare. Dacă subvențiile anuale, oferite de băncile transilvane grupate în „*Solidaritatea*“ nu ar fi venit în ajutorul acestei *Reviste*, transformate dela 1907 înainte în organul ei oficial, numai din cotizațiile abonaților, buni

platnici, anevoie ar fi putut administrația acoperi toate cheltuielile împreunate cu tipărirea ei, cu plata redactorilor și cu modesta, hipermodesta (adeseori numai *simbolica*) retribuire a colaboratorilor.

Numărul abonaților fiind în continuă scădere, în al 49-lea an conducerea Băncii „Albina“ s'a simțit oarecum obligată a lua inițiativa să contribuie a-l spori. În scopul acesta nu a ezitat a se adresa tuturor funcționarilor, administratorilor și censorilor din serviciul ei cu o circulară persuasivă, atrăgându-le atențiunea că „acest respectabil organ de publicitate economică-financiară, unicul în regiunea dintre Carpați și Tisa, ai cărui întemeietori, directori, redactori și colaboratori au fost și sunt în parte covârșitoare „*Albiniști*“, s'ar cuveni să aibă, în preajma împlinirii *întâiului semicentenar dela înființarea sa*, un număr de abonați cu mult mai mare decât cel cu totul nesatisfăcător dela începutul anului 1947. Se impunea deci, în chip firesc, *Albiniștilor* obligațiunea *morală* de a face *tot posibilul*, să nu mai lipsească numele lor din registrul abonaților, fiind revista aceasta atât de intim contopită cu instituția lor, încât poate fi considerată ca o *quasi afiliată* sau ca un *monitor* al ei.

Se admitea, în cuprinsul menționatei circulari, că sunt excesive dificultățile de ordin financiar și alimentară ale timpului de față, dar — oricât de mari ar fi — este știut că *nu va trăi omul numai cu pâine*. Nu numai trupul ci, în certă măsură, și sufletul și creierul are neapărată trebuință de hrană cotidiană. O asemenea hrană putând oferi coloanele *Revistei Economice*, era cazul să pornească în chestiunea aceasta dela conducerea Băncii „Albina“ o inițiativă folositoare, după cum au pornit adeseori și în alte chestiuni de interes obștesc inițiative deosebit de fecunde, cum nu știm să mai fi pornit vreodată, în aceiași măsură, dela alte instituțiuni similare.

Apelul acesta a găsit, măcar în parte, ascultarea dorită. Numărul abonaților a început a spori încet-încet în cursul anului trecut.

Pentru ce era necesar să se facă chiar acum, la începutul celui de al 50-lea an, amintire de cuprinsul acestui apel?

Pentru că numărul abonaților *nu a putut încă atinge cifra*, care ar fi de neapărată trebuință organului publicistic aproape semicentenar.

Nădăjduim însă că inițiativa Băncii „Albina“ va găsi cuvenitul răspuns nu numai la toți cei ce muncesc în serviciul băncilor din Transilvania și Banat, ci și la alte categorii de intelectuali din restul Patriei întregite. De dorit ar fi să sporească numărul abonaților în fiecare lună a anului 1948 cu cifra, cu care s'a putut urca în cursul întreg al anului 1947.

Exemplul Albiniștilor ar putea fi înțeles, prețuit și urmat de un număr cât mai satisfă-

cător de funcționari comerciali și financieri. Este de presupus că, determinați de sentimentul datoriei față de unicul organ publicistic, merit a le împlini anume exigențe de ordin intelectual, vor afla și ei modalitatea potrivită spre a urma, *într'o pornire de nobilă emulațiune colegială*, stimulentele de nețăgăduit folos pentru preocupările lor culturale și profesionale.

Aspecte economice și financiare sovietice

În Uniunea Sovietică s'a depus cea mai mare grijă pentru buna organizare și deplină funcționare a aparatului economic. Pentru a se putea face față tuturor cerințelor, statul sovietic trebuia să multiplice posibilitățile de câștig și să diminueze pe cât posibil plafonul cheltuielilor. Prin urmare venitul național trebuia majorat la maximum, pentru a se putea acoperi toate golurile bugetare. Principiile care au stimulat și determinat mărirea venitului național au fost două și anume:

1. Intensificarea producției.
2. Înlăturarea risipei bugetare.

Din ambianța perfectă și legătura indisolubilă a acestor principii de care s'a ținut atât de mult seamă în decursul aplicării celor trei planuri cincinale, s'a ajuns la un venit național considerabil. Pentru a demonstra și evidenția progresul cauzat de o conducere rațională și chibzuită, vom arăta cum a evoluat venitul național în U. R. S. S., aprecierea fiind făcută în miliarde ruble.

Astfel în :

Anul	1923/24	9,0—
„	1928	25,1—
„	1932	45,5—
„	1937	96,7—
„	1942	174,0— ¹⁾

Statul, pentru a veni în ajutorul vieții economice, finanța cu sume considerabile domeniile de producție unde se simțea lipsă de capital. Băncile erau acelea care făceau serviciul de furnizare a sumelor necesare, rezervându-și dreptul să controleze dacă creditele acordate

au fost folosite pentru scopul arătat inițial. O mare parte de contribuție la augmentarea venitului național, au avut deci și băncile. Prin decretul din 27 Decembrie 1917 toate băncile *private*, au fost transformate în sucursale ale Băncii Poporului.

În 1920 Banca Poporului a fost lichidată, luându-i locul cu caracterul unui institut de emisiune în 1921, Banca de Stat — Gosbank — iar la data de 4 Noembrie 1922 primește dreptul emisiunii biletelor de bancă. Pentru a ușura activitatea acesteia s'a legiferat, ca Banca de Stat să se ocupe numai cu operațiuni de credit pe termen scurt, iar celelalte bănci zise speciale, să facă operațiuni de credit pe termen lung. O mai mare învioreare bancară s'a observat mai cu seamă după anul 1922, când s'au înființat un mare număr de bănci pentru toate ramurile de activitate. Voiu cita pe cele mai importante dintre ele :

1. Banca pt. Comerț și Industrie — Prombank.
2. Banca Cooperativă Pan — Unionistă Ysekobank.
3. Bănci Municipale, în diferite orașe.
4. Banca Agricolă Centrală.
5. Banca Comerțului Exterior.
6. Electrobank.
7. Banca Centrală pt. Finanțarea Economiei și Construcții Comunale — Tekombank.

Între timp prin urmare cum a fost împânzită Uniunea Sovietică de o sumedenie de bănci, care se străduiau să încurajeze și să învioreze, prin capitalurile productive ce le furnizau, economia națională. Capitalul social al acestor bănci era subscris fie direct de stat, fie de or-

¹⁾ Mișcă Constantinescu : „Continentul U. R. S. S.” 1945 pag. 312.

gane sau instituțiuni de stat, iar al celor pan-ioniste era furnizat de către unitățile cooperative.

Operațiunile mai importante făcute de aceste bănci sunt următoarele:

1. Primesc depozite dela particulari, dela stabilimente și întreprinderi.

2. Acordă credite întreprinderilor economice de Stat.

3. Administrează fondurile ce le sunt remise de Stat

4. Incasează dobânzi dela creditele ce acordă pentru capitalul și fondurile proprii și plătesc dobânzi creditorilor.

5. Pot dispune de acumulările de capital, ce le sunt încredințate.

Legătura între organele periferice și centrală este asigurată, sucursalele având fiecare câte o zonă geografică, sau economică, unde își îndeplinesc atribuțiunile.

Băncile speciale de asemenea pot să controleze, utilizarea și destinația fondurilor furnizate de stat, raportând organelor competente despre rezultatele obținute și constatările făcute. Acestea sunt sub controlul Comisariatului Poporului pentru Finanțe al U. R. S. S.

În afară de aceasta, o deosebită dezvoltare luaseră și Casele de Economii. Ele erau menite să acumuleze disponibilitățile private, cultivând totodată simțul de economie. Pentru a arăta modul cum s'au dezvoltat aceste case de economii, vom reda următorul tablou:

Anul	N-rul caselor in mii	N-rul dep. in mil.	Total dep. mil ruble
1924	4,5	0,5	11,2
1926	18,0	1,3	90,5
1928	16,4	3,8	335,8
1930	28,0	12,0	753,8
1932	58,2	23,4	1.172,1
1933	57,6	24,9	1.412,6 ¹⁾

În 1926 se interzice orice eșire din țară a rublelor, iar după doi ani, deci la 1928, se oprește și intrarea valutilor străine, putându-se obține în modul acesta un circuit economic închis. Toate intrările devizelor prin exporturi, sau eșirile lor pentru plata importurilor erau controlate de stat, prin parități dinainte stabilite, pentru că întreg comerțul exterior era monopolizat. De asemenea, balanța de plăți se putea echilibra, în cele mai multe cazuri, prin excedente de export, procurându-se astfel in-

strumente de plată externă, cu care să se poată acoperi pasivul balanței.

Prin munca perseverentă și dârză ce s'a depus în toate sectoarele de activitate, prin măsurile eficiente luate la timp de către organele economice ale statului, Uniunea Sovietică a putut realiza o autarhie autentică și o independență economică.

Dumitru D. Periș.

S'au înființat „Cărți de clienți“ pentru instituțiile bancare

Concentrarea sucursalelor din provincie

In ziarul „Semnalul“ din 24 I. 1948 citim următoarele:

În vederea unui control mai eficace al creditelor, Banca Națională a luat inițiativa înființării unor „Cărți de clienți“ pentru fiecare bancă în parte. Măsura are drept scop identificarea clienților fiecărei instituții bancare pentru a se evita ca diferiți solicitanți să apeleze la creditele mai multor bănci. În viitor, fiecare client nu va putea lucra decât cu o singură bancă.

Persoanele sau instituțiunile care nu au niciun fel de angajamente, se pot adresa oricărei bănci, la libera lor alegere.

De asemenea Banca Națională urmărește ca în scurt timp să se realizeze concentrarea sucursalelor din provincie ale diferitelor bănci din Capitală.

Măsuri speciale vor fi luate de Banca Națională pentru intensificarea controlului creditelor agricole, în acest scop urmând a se face apel la specialiști verficatori.

Dela „Soldaritatea“.

Legea pentru sancționarea evaziunilor fiscale

În Mon. Of. Nr. 299 bis din 29 Decembrie 1947, s'a publicat Legea pentru sancționarea evaziunilor fiscale.

Arătăm părțile ce interesează băncile noastre.

Conform dispozițiilor cuprinse în această lege, comit crima de sabotaj și se pedepsesc

¹⁾ Mitiță Constantinescu, op. cit. pag. 338.

cu muncă silnică sau comit delictul de sabotaj și se pedepsesc cu închisoare corecțională în afară de sancțiunile fiscale, toți contribuabilii precum și cei însărcinați în virtutea oricărui titlu, cu direcțiunea, administrarea sau reprezentarea unei societăți sau presupuși unei societăți, cari vor comite următoarele fapte :

1. Contribuabilii supuși impozitelor prevăzute de art. 30 și 48 din Legea contribuțiilor directe (întreprinderile comerciale și industriale de orice fel, profesioniștii liberi, alte profesii, ocupațiuni necomerciale, meseriași) la venituri impozabile mai mari de 500.000.— lei anual și obligați să țină registrele comerciale prevăzute de codul comercial în vigoare, pentru :

a) Neținerea registrelor comerciale și actelor justificative anexe ;

b) Neînregistrarea în registrele comerciale a totalității operațiunilor efectuate, sau dacă înregistrările respective nu corespund realității operațiunilor încheiate ;

c) Pierderea registrelor comerciale sau actelor justificative ;

d) Eliberarea sau primirea de facturi fictive ;

2. Contribuabilii cari fiind obligați, nu depun declarații pentru constatarea impozitelor și taxelor de orice fel și dacă aceste declarații cuprind afirmațiuni inexacte ;

3. Evaziunile care totalizează într'un exercițiu mai mult de Lei 100.000.—

4. Cei cari nu vor vărsa în termen de 3 zile dela plata salariilor săptămânale, quenzinale sau lunare, o cotă de 80% din impozitul aferent și cei cari mai târziu în primele 10 zile ale lunii ce urmează aceleia pentru care este cvenit salariul, nu vor vărsa diferența impozitului privitor la plata salariilor și nu vor prezenta statele de plată în acelaș termen.

5. Cei cari nu vor vărsa impozitul pe lux și cifra de afaceri în termenul prevăzut de prezenta lege ;

6. Cei care până la 1 Februarie 1948 nu și-au făcut alegere de domiciliu fiscal prin declarațiunea depusă la circumscripția de constatare de care depinde domiciliul, cu arătarea domiciliului, felul ocupațiunei și sursele de venituri pe care le are. De asemenea acei cari în termen de 30 de zile dela mutarea efectivă nu-și vor anunța schimbarea de domiciliu. Schimbarea de domiciliu trebuie anunțată circumscripțiilor de constatare a domiciliilor vechi și noi.

Observăm că potrivit art. 1, pct. b), alin. 2, pedepsele mai sus arătate se aplică și tuturor

contabililor contribuabililor respectivi. Prin urmare se va pune în vedere această dispozițiune tuturor funcționarilor băncii Dvs. indiferent dacă în prezent lucrează sau nu la contabilitate, semnând fiecare de luare la cunoștință.

Ca încheiere ținem să vă mai arătăm, că pentru impozitele și taxele datorate Statului de societățile anonime, sunt răspunzători nemărginit, solidar și subsidiar, administratorii delegați, membri comitetelor de direcție și directorii generali ai societăților.

Art. 20 din legea monetară

Interpretarea art. 20 din legea pentru reforma monetară, dată de Asociațiunea Băncilor Române din București, cu adresa Nr. 157 din 20 Decembrie 1947, ne-a parvenit abia la 29 Decembrie 1947.

Potrivit acestei adrese, articolul amintit de următorul text : „Din dobânzile încasate de instituțiile de credit public sau privat, dela debitorii lor, se vor defalca în două unități a căror contravaloare se va vărsa în favoarea Statului în Lei stabilizați. Această defalcare se aplică la suma corespunzătoare totalului depunerilor și creditelor blocate“, se interpretează astfel, că băncile trebuie să verse în favoarea Statului în Lei stabilizați, două unități (procente) din dobânda încasată dela debitorii lor (scont, ipotecă, conturi-curenți debitoare, etc.). Această defalcare se aplică la suma corespunzătoare totalului depunerilor și creditelor blocate.

Cu alte cuvinte din dobânda ce se capitalizează trimestrial la conturile curenți debitoare, precum și din dobânda ce se percepe la prelungirea oricărui împrumut cambial (scont sau ipotecă), după data de 14 VIII. 1947, se va defalca în favoarea Statului 2% (două procente).

Un exemplu :

Clientul A. are un sold debitor în cont-curent la 14 VIII. 1947 de Lei vechi 40.400.000.— din care Lei 40.000.000.— capital, iar Lei 400.000.— dobânzi dela 1 VII, 1947—14 VIII 1947 — ceea ce în Lei stabilizați face Lei 2.000.— capital și Lei 20.— dobânzi.

Din capitalizarea dobânzilor la 30 IX. 1947 — făcută cu talonul de 12% defalcăm :

2% dobândă în favorul Statului
 asupra Lei 2.000.— dela 14 VIII.
 1947—30 IX. 1947 Lei 4.—
 10% dobânda în favorul inst.
 dela 1 VII. 1947—30 IX. 1947 „ 18.—
 Total: Lei 22.—

Dobânda în favorul Statului de Lei 4.— se va înregistra la creditul unui cont de diverși, denumit „Dobânzi de încasat în favorul Statului“, iar dobânda de Lei 18.— în favorul băncii se va trece la creditul contului de rezultate; „Dobânzi încasate dela conturi curente debitoare“.

Pe măsura încasării dobânzilor capitalizate în cont, adecă pe măsura achitării debitorilor din dobânzi din conturile debitoare, se va debita contul de diverși: „Dobânzi de încasat în favorul Statului“ și se va credita un nou cont de diverși intitulat: „Dobânzi încasate în favorul Statului“.

La plasamentele de scont și ipoteci, procentul de 2% în favorul Statului, ce se va încasa efectiv pe baza borderoului de prelungire a împrumutului existent la 14 VIII. 1947 și se va administra direct la creditul contului de diverși; „Dobânzi încasate în favorul Statului“.

Atragem atențiunea, că cele 2 procente în favorul Statului se bonifică numai din plasamentul (scont, cont-curent deb.) existent la 14 VIII. 1947, nu și din acela născut după această dată. De asemenea el se alimentează numai până la limita corespunzătoare totalului sumelor blocate (depuneri și creditori).

Bunăoară, dacă totalul plasamentelor băncii la 14 VIII. 1947 este de Lei 8.000.000.— din care totalul sumelor blocate, depuneri și conturi curente creditoare reprezintă Lei 5.000.000.— procentul de 2% în favorul Statului se alimentează numai din suma de Lei 5.000.000.— plasament blocat.

Dacă băncile noastre nu au executat la timpul său (la 30 IX. 1947 și la prelungirea efectelor) dispozițiunile art. 20, mai sus expuse, le invităm a revedea capitalizarea conturilor debitoare la 30 IX. 1947 și a defalca 2 procente asupra soldului (capital) debitor la 14 VIII. 1947, pe perioada de timp dela 15 VIII. 1947—30 IX 1947, a fiecărui cont și a credita cu contravaloarea lui, fie contul „Dobânzi încasate în favorul Statului“ fie contul „Dobânzi de încasat în favorul Statului“, — după cum dobânda debitată în cont la 30 IX. 1947, se află achitată sau nu, la 31 XII. 1947.

Această creditare se va face prin stornare parțială din capitalizarea dela 30 IX . 1947.

La fel se va defalca 2% din dobânzile încasate la împrumuturile de scont și ipoteci, achitate cu întârziere sau preschimbate după 14 VII. 1947, creditând cu contravaloarea direct contul: „Dobânzi încasate în favorul Statului“, prin debitul contului dobânzi încasate dela scont, sau ipoteci.

Repetăm că aceste înregistrări de concordanță cu dispozițiunile art. 20 din legea pentru reforma monetară se vor face cu ziua de 31 XII. 1947, acolo unde nu s'au făcut la timpul său.

Pentru a se putea distinge plasamentul vechiu din care se alimentează dobânda cuvenită Statului, de cel nou, se vor deschide clienților cari au împrumuturi vechi (înainte de 14 VIII. 1947) și cari ar obține împrumuturi noi, două conturi. Unul va privi creditul vechiu, celălalt va exprima eventualul credit nou.

* *

Transformarea unei societăți anonime, în bancă populară

Ca urmare la cele publicate în „Revista Economică“, Nr. 45—52 din 20 Decembrie 1947, (pag. 155, pct. b) în cauza transformării unei societăți anonime, în bancă populară, vă facem cunoscut, că în conformitate cu dispozițiunile art. 180 din Legea pentru organizarea cooperăției, publicată în Monitorul Oficial Nr. 49 din 27 Februarie 1941, această transformare urmează să o decidă adunarea generală extraordinară, cu majoritatea de voturi cerută de statute, pentru fuziuni sau lichidare.

Spre orientare amintim, că art. 180, alin. 4, din legea susamintită, are următorul cuprins:

„Societățile anonime întemeiate cu acțiuni nominative, precum și societățile cooperative funcționând conform Codului de Comerț, se vor putea transforma în societăți cooperative, potrivit legii de față, dacă adunarea generală a societății respective ia această hotărâre cu majoritățile prevăzute de statute pentru lichidare. Această transformare se poate face numai în societăți cooperative, cu răspundere mărginită la valoarea părților sociale subscrise, potrivit art. 7 din legea de față.“

Actul constitutiv și statutele tip, prevăzute de legea cooperăției, se autentifică la judecătorie, după ce mai întâi au fost vizate de *Incop*, în câte 5 exemplare. Imprimarele necesare și alte amănunte se pot procura dela *Incop*.

NOTE

Decedatul Vasile Vlaicu s'a afirmat în serviciul societății de asigurare *Prima Ardeleană* ca un matematician de torță. Concepția sa nu era însă aceea a unui specialist rigid. El înțelegea să și-o pună de acord cu îndeletnicirile sale de versificator. Printre numeroasele versuri, pe cari și le strânsese la olaltă, în vremea din urmă, într'un caiet dactilografiat („*Versurile mele. Picături de apă vie, care curge'n poezie*“)... se găsește și următoarea dedicație „*lui Pythagora*“, scrisă la 5 Aprilie 1944 cu titlul *Matematica și poezia* :

Pușini matematici poeți
Pe lumea asta. Dacă vreți,
Un lucru poate să se știe,
Că Matematica-i o poezie.

Nici instituția, în serviciul căreia activase decenii de-a-rândul cu multă râvnă și cu devotament exemplar, nu lipsește din versurile intitulată „*Asigurările de viață*“.

Vieața e un dar divin
Și tu vrei s'o înnece în vin,
Târziu apoi, când îți dai seamă
Și când de moarte-ți vine teamă.
Te-asiguri iute, pe sprânceană,
Colea, la *Prima Ardeleană*...

Cu privire la studiul publicat în „*Revista Economică*“ Nrii 40—44 din 1947 despre *Un țaran colectant de acțiuni pentru Banca „Albina“*, d-l profesor universitar *Dr. Leca Morariu* ne-a împărtășit prin scrisoarea din 21 Decembrie 1947 următoarea opinie :

„Mare ispravă inovația D-Voastre de a-i semnala obștii și pe *crainicii vredniciei țărănești* — ca luminatul țaran-cărturar *Stan Banciu*, care mai are și norocul de a purta generoasa firmă Banciu! De unde se vede, că așchia iarăși n'a sărit departe de trunchiu. Dumnezeuul răsplătirilor negândite să vă ajute ca, întru cinstirea *disprețuiților ciobani valahi*, să des-

coperiți cât de multe asemenea specimene. Și poate că 'n adevăr s'ar cuveni să ne mai fie aminte și de arhimeritosul nostru *Axentie Banciu*. Câtă pârguire nu ne-a dăruit acest apostol al generozității culturale!

„Îmi amintesc de *Țara Bârsei*. De câte ori pe vremuri, comparând *revista lui Ax. Banciu* cu „*Transilvania*“ *Astrei*, nu făceam reflexiunea: *Dar bine, acest singur ins face lucru mai din plin și mai trainic decât întreagă Astra la un loc!*“.

* * *

Recensământul, care se face la sfârșitul lunii Ianuarie și la începutul celei următoare, prezintă o importanță deosebită. Din comunicările oficiale, difuzate prin Radio-București, rezultă că el va fi cu mult mai amănunțit decât recensămintele anterioare din cuprinsul României.

Se face, cu acest prilej, apel la colaborarea unui impunător număr de muncitori intelectuali și manuali, chemați să contribuie la un succes cât mai deplin al acestei acțiuni de orientare sigură cu privire la realitățile economice, sociale și culturale din tot cuprinsul Țării noastre.

La 1930, când s'a făcut cel dintâi recensământ complet al populației din România întregită, numărul recensorilor s'a urcat la cifra de 29.399, fiind recrutați 68·8% dintre elementele românești și 31·2% dintre fiii elementelor etnice conlocuitoare. Prețiosul material informativ, prelucrat de către conducătorii *Institutului Central Statistic* din Capitală, a fost publicat parțial, sub raportul datelor demografice din județe și orașe, la 1931 cu titlul „*Populațiunea actuală din România*“, iar cu 7 ani mai târziu a apărut volumul cuprinzător intitulat „*Populațiunea. Profesiunile și întreprinderile din capitală, după recensământul general al populațiunii din 1930. București 1938*“. Din cuprinsul datelor acestui recensământ se putea face constatarea că populațiunea principalelor orașe din Transilvania și Banat sporise considerabil în răstimpul celor 2 decenii (1910—1930). Astfel populația *Clujului* atinsese cifra de 95.509, a *Timișoarei* de 91.866, a *Oradiei* de 82.355, a *Aradului* de 77.225, a *Brașovului* de 56.234, a *Sibiului* de 48.013, iar *Tg. Mureș* avea 38.116. Cât a sporit de atunci încoace, se va vedea.—